

ANMELDT AV HROAR KLEMPPE

◀ 1

Glitrende solister, et veltrimmet kor og et sterkt dedikert orkester med en høyst tilstedeværende dirigent bidro til en sekser på terningen for urfremføringen av Ståle Kleibergs «Mass for Modern Man». FOTO: MARIANN DYBDAHL

Mektig musikalsk modernitet

En overstrømmende klanglig utfoldelse som slett ikke ga inntrykk av at det moderne mennesket er forapt, men det var først og fremst ved hjelp av innsmigrende klanger og stor stemmeprakt.

Moderniteten har hele tiden vært en utfordring. Og det var denne utfordringen Ståle Kleiberg forsøkte å møte gjennom sitt verk *Mass for Modern Man*, som ble uroppført i Nidarosdomen i går kveld.

Utfordringen er ikke noen enkel sak å hankses med, og derfor var alle virkemidler tatt i bruk, ikke minst et par glitrende solister, et veltrimmet kor og et sterkt dedikert orkester med en høyst tilstedeværende dirigent.

Hvor utfordringen egentlig ligger, er et åpent spørsmål – men dersom man ser på hvordan musikken og kunsten

ANMELDT AV HROAR KLEMPE

ARTIST: Mass for Modern Man av Ståle Kleiberg

STED: Nidarosdomen

SJANGER: Messe

DIRIGENT: Eivind Gullberg Jensen

generelt har strevd med dette spørsmålet gjennom hele det tjuende århundre, viser denne messen en vei som i stor grad har vært oversett, nemlig å skape en akseptabel balanse mellom det utfordrende og det meningsfulle.

På en måte danner de eldgamle messeleddene Kyrie, Gloria og så videre selve ryggmargen i denne komposisjonen. For noen kan det kanskje virke banalt, både å trekke frem disse, og at det er tradisjonen som skaper mening også for det moderne mennesket. Men andre vil heller si at det er akkurat den vi tyr til enten det er i form av messeledd eller andre urokkelige sannheter og at vi derfor heller aldri har vært særlig moderne. På denne bakgrunn griper

messen inn en langt dypere og mer allmenn diskusjon. Og Det norske solistkor er et kor som er i stand til å løfte både messeleddene og diskusjonen opp på et tilsvarende generelt nivå gjennom sin subtile klangbehandling og sylskarpe intonering. En slik musikalisering av argumentasjonen blir avvæpnende fordi den setter opplevelsen i fokus. Og det er på dette grunnlaget hele messen fremstår som ekte og troverdig.

For Ståle Kleiberg har gjennom årtier foredlet sitt tonespråk i retning av å nå den optimale balansen mellom bevegelige klangflater, en innsmigrende melodikk og et integrert kontrapunkt.

Denne gangen har han virkelig klart det. Og med Mari Eriksmoen og Johannes Weisser til å tolke de mellomliggende tekstene av Jessica Gordon – som handler veldig mye om tap og vandringer i dødsdykkens dal – fremstår det hele som polerte rop. Ropene er det mange av, og de springer kanskje ut av desperasjon, men de blir i så fall omdannet til en slags meningsfull seiersbevissthet gjennom både melodiføring og sanglig utforming.

For det tapet av mening vi snakker om handler vel så mye om separasjonsprosesser. Og de er i realiteten like gamle som menneskeheten selv. Ritualene har alltid vært brukt som virkemidler til å skape smidige overganger fra det kjente til det ukjente. Og det var nettopp dette overgangsritualet som ble presentert i en musikalsk form i går kveld. Derfor fikk nok også de fleste en opplevelse av at det ukjente som denne musikken tematiserte likevel sto frem som besnærende kjent.